

Koronaviruksen aiheuttama poikkeusaika aiheuttaa nyt paljon muutoksia ja siten myös työsuhteisiin liittyviä poikkeustilanteita ja kysymyksiä. Alla on vastaukset pariin yleisempään meille tulevaan kysymykseen. Näihin vastauksiin saattaa myöhemmässä vaiheessa mahdollisesti tulla muutoksia.

1. Voiko työnantaja lomauttaa minut välittömästi?

Jos työnantaja joutuu sulkemaan liikkeen tai vähentämään työvoimaa, sinut voidaan väliaikaisesti lomauttaa, eli panna palkattomalle lomalle, jonka aikana olet käytännössä väliaikaisesti työtön. Työnantajalla on velvollisuus maksaa normaali palkka **5 päivän ajan** lomautusilmoituksesta (tavallisesti ilmoitusaika on 14 päivää, nyt koronaviruksen vuoksi 5). Lähtökohtaisesti alle 20 työntekijän yritys voi ilmoittaa lomautuksesta ilman yt-neuvotteluja, kun taas yli 20 hengen työnantajan pitää järjestää ensin yt-neuvottelut. Lomautuksesta pitää aina antaa kirjallinen ilmoitus, jossa arvioidaan lomautuksen pituus.

2. Missä tilanteessa työnantaja voi irtisanoa minut tai esim. muuttaa työsuhteeni niin, että siirryn kuukausipalkasta tuntipalkkaiseksi?

Työnantaja voi irtisanoa työntekijän samoilla perusteilla kuin tavallisessakin tilanteessa, eli irtisanominen ei ole edelleenkään mahdollinen ilman laillisia perusteita. **Tämä väliaikainen poikkeustilanne antaa oikeuden vain lomautukseen, ei irtisanomiseen.** Irtisanomisaikana (1kk tai yli 5 vuoden työsuhteissa 2kk) pitää maksaa normaalia palkkaa. Jos työntekijä on koeajalla (eli koeajasta on sovittu työsuhteesi), voi työsuhteen kuitenkin purkaa välittömästi ja ilman syytä, kuten normaalitilanteissakin. Työnantaja **ei voi** muuttaa työsuhteesi esim. osa-aikaiseksi tuntipalkkasopimukseksi, jos sinulla on aiemmin ollut kuukausipalkka. Mikäli koronatilanteen vuoksi työtunteja joudutaan vähentämään, sen voi tehdä osa-aikaisena lomautuksena. Tällöin pätee sama 5 päivän lomautusilmoitusaika, jona aikana saat palkkaa tavallisesti, ja kirjalliseen todistukseen merkitään, lomautetaanko sinut osapäiväisesti (esim. 8h päivän sijaan teet 4 tunnin päiviä) vai lomautetaanko sinut tiettyinä viikonpäivinä (esim. ma-pe sijaan teet töitä vain ma-ke). **Älä siis allekirjoita uutta työsuhteesi.**

3. Voiko työnantaja pakottaa minut pitämään 1.4.2019-31.3.2020 kertyneen vuosiloman nyt?

Ei voi. Sinulla on oikeus pitää vuosiloma lomakautena 2.5-30.9.

4. Mitä teen, jos minut irtisanotaan tai lomautetaan?

Käy heti ilmoittautumassa työttömäksi TE-toimistossa. EU-maiden kansalaiset voivat tehdä tämän sähköisesti. 5 päivän palkallisen lomautusilmoitusajan jälkeen olet virallisesti oikeutettu työttömyysetuuteen. Sitä voit hakea Kelasta tai työttömyyskassasta oltuasi työtön/lomautettu 14 vrk ajan (eli 19 päivän päästä lomautusilmoituksesta tai koeaikapurusta / 1 tai 2 kuukauden ja 5 päivän päästä irtisanomisesta koeajan ulkopuolella). Tämä sama koskee myös osa-aikaista lomautusta. Jos työnantajasi lomauttaa kerralla 10 työntekijää tai useamman, hänen pitää ilmoittaa lomautuksesta TE-toimistoon ja työntekijöiden katsotaan automaattisesti ilmoittautuneen työttömäksi.

5. Miten minun työntekijän oleskelulupaani tai perheeni perhesiteeseen perustuviin oleskelulupiin vaikuttaa se, että menetän työni tai toimeentuloni koronan vuoksi?

Tätä ei tiedä vielä kukaan. Migri ottaa lähtökohtaisesti esim. perhesideliupien toimeentuloedellytystä lasiessaan huomioon työttömyysturvan, jos se tulee työttömyyskassan (esim. PAM, YTK) kautta. Migri ei ota huomioon Kelalta saatavaa työttömyysetuutta.

6. Mitä teen, jos minulla on lisäkysymyksiä tai jos yllä mainitut asiat eivät toteudu tapauksessani?

7. Mitä teen, jos minulla on lisäkysymyksiä tai jos yllä mainitut asiat eivät toteudu tapauksessani?

Jos olet ammattiliiton jäsen ja puhut suomea tai englantia, voit olla yhteydessä ammattiliiton neuvontapuhelimeen. Jos et ole, voit olla yhteydessä aluehallintovirastojen työsuhdeneuvontaan (yhteystiedot: www.tyosuojelu.fi) Jos olet maahanmuuttaja, voit myös kirjoittaa sähköpostia tai soittaa SAK:n maahanmuuttajien työsuhdeneuvontaan (yhteystiedot: <https://www.sak.fi/tyoelama/maahanmuuttajat>). Yhteydenotto maahanmuuttajien työsuhdeneuvontaan ei edellytä ammattiliiton jäsenyyttä. Jos et

puhu suomea, ruotsia tai englantia etkä saanut vastausta kysymykseesi yltä, voit lähettää kysymyksen osoitteeseen help@riku.fi ja selvitämme vastaukset kootusti työsuhdeneuvonnan kanssa. Huomaa kuitenkin, että vastauksessa voi kestää, koska työsuhdeneuvonta ja ammattiliitot ovat tällä hetkellä erittäin kiireisiä.